

Antopäivä
13.10.2021Nro
1559

MUUTOKSENHAKIJA Jaana Kavonius

VASTAPUOLET LP Vahinkosaneeraus Oy

Jani Jormanainen JJ Maalaus ja Saneeraus -nimisen
toiminimen haltijana

ASIA Oikeudenkäyntikulut

RATKAISU, JOHON ON HAETTU MUUTOSTA

Helsingin hovioikeuden tähän liitetty päätös
6.5.2020 nro 591

MUUTOKSENHAKU KORKEIMMASSA OIKEUDESSA

Kavoniukselle on 25.8.2021 myönnetty valituslupa oikeudenkäymiskaaren 30 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla rajoitettuna hovioikeuden päätökseen siltä osin kuin se ei ole myöntänyt jatkokäsittelylupaa oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevaan käräjäoikeuden ratkaisuun. Kysymys valitusluvan myöntämisestä muilta osin on siirretty ratkaistavaksi valituksen käsittelyn yhteydessä.

Kavonius on valituksessaan vaatinut, että hovioikeuden päätös kumotaan, asiassa myönnetään jatkokäsittelylupa ja hänet

vapautetaan käräjäoikeuden tuomitsemasta oikeudenkäyntikulu-
vastuusta. Lisäksi Kavonius on vaatinut, että vastaajat vel-
voitetaan korvaamaan hänen asianosaiskulunsa asiassa.

LP Vahinkosaneeraus Oy sekä Jani Jormanainen JJ Maalaus ja
Saneeraus -nimisen toiminimen haltijana (Jormanainen) ovat
vastauksissaan vaatineet, että valitus hylätään ja että Ka-
vonius velvoitetaan suorittamaan korvaukseksi vastauksen an-
tamisesta aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista sanotulle yh-
tiölle 3 600 euroa korkoineen ja Jormanaiselle 440 euroa
korkoineen.

KORKEIMMAN OIKEUDEN RATKAISU

Käsittelyratkaisu

Korkein oikeus jättää Kavoniuksen Korkeimmalle oikeudelle
muutoksenhauille säädetyn määräajan jälkeen pyytämättä toi-
mittamat lisäselvitykset oikeudenkäymiskaaren 30 luvun
18 §:n nojalla huomiotta, koska selvitysten huomioon ottami-
selle ei ole erityistä syytä.

Ratkaisu valituslupahakemukseen

Siltä osin kuin kysymys valitusluvan myöntämisestä on siir-
retty ratkaistavaksi valituksen käsittelyn yhteydessä, vali-
tuslupaa ei myönnetä.

Pääasiaratkaisun perustelut

Asian tausta ja kysymyksenasettelu

1. Kavonius on peruuttanut käräjäoikeudessa LP Vahinkosaneeraus Oy:tä ja Jormanaista vastaan nostamansa kanteet. Kavonius on kanteen peruuttamisen yhteydessä lausunut, että käräjäoikeuden ei tulisi antaa asiassa ratkaisua vastaajien oikeudenkäyntikuluvaatimuksista, koska osapuolet olivat jo sitovasti sopineet kulujen korvaamisesta. Vastaajat ovat kiistäneet, että osapuolten välille olisi syntynyt väitettyä sopimusta.

2. Käräjäoikeus on katsonut, että se ei voinut ottaa tutkittavaksi kysymystä sovinnon syntymisestä. Vastaajien oikeudenkäyntikuluvaatimuksia tuli arvioida kanteen peruuttamista koskevan sääntelyn perusteella. Koska syytä poiketa oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 7 §:n 2 momentin kuluvastuuta koskevasta pääsäännöstä ei ollut, käräjäoikeus on velvoittanut Kavoniuksen suorittamaan oikeudenkäyntikuluina LP Vahinkosaneeraus Oy:lle 89 660,09 euroa ja Jormanaiselle 29 069,90 euroa, molemmat määrät korkoineen.

3. Kavonius on valittanut hovioikeuteen ja vaatinut, että hänelle myönnetään jatkokäsittelylupa. Hovioikeus ei ole myöntänyt asiassa jatkokäsittelylupaa.

4. Korkeimmassa oikeudessa on kysymys siitä, olisiko hovioikeuden tullut myöntää jatkokäsittelylupa oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevaan käräjäoikeuden ratkaisuun, jossa käräjäoikeus ei ollut ottanut tutkittavakseen sitä, olivatko osapuolet tehneet asiassa sopimuksen oikeudenkäyntikuluista.

Jatkokäsittelylupaharkinta

5. Oikeudenkäymiskaaren 25 a luvun 11 §:n 1 momentin mukaan jatkokäsittelylupa on myönnettävä, jos 1) ilmenee aihetta epäillä käräjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen oikeellisuutta (muutosperuste), 2) käräjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen oikeellisuutta ei ole mahdollista arvioida jatkokäsittelylupaa myöntämättä (tarkistusperuste), 3) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa on tärkeä myöntää asiassa jatkokäsittelylupa (ennakkoratkaisuperuste) tai 4) luvan myöntämiseen on muu painava syy.

6. Korkein oikeus toteaa, että riita-asiassa oikeudenkäyntikuluja koskeva kysymys on lähtökohtaisesti dispositiivinen eli asianosaisen kanta sitoo tuomioistuinta. Asianosaiset voivat myös tehdä tuomioistuinta sitovan sopimuksen kulujen korvaamisesta.

7. Kavonius on vedonnut käräjäoikeudessa kanteen peruuttaessaan siihen, että asianosaiset olivat tehneet oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan sopimuksen, jonka mukaan hän maksaisi oikeudenkäyntikulujen korvausta LP Vahinkosaneeraus

Oy:lle 50 000 euroa ja Jormanaiselle 15 000 euroa. Kavoniuksen vetoama sopimus on ollut merkityksellinen hänen oikeudenkäyntikuluvastuunsa kannalta ja se on koskenut hänen oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan vastaajia kohtaan.

8. Perustuslain 21 §:n 1 momentin ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaleen säännökset turvaavat jokaiselle oikeuden saada hänen oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva asia tuomioistuimen ratkaistavaksi. Kun käräjäoikeus on jättänyt Kavoniuksen väitteen ja siihen perustuvan vaatimuksen tutkimatta, Kavonius ei ole saanut tuomioistuimen ratkaisua hänen oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskevaan asiaan. Kavonius on käräjäoikeuden tässä asiassa antaman ratkaisun jälkeen nostanut väittämänsä sopimusta koskevan erillisen kanteen, joka myös on jätetty tutkimatta perustuen tämän jutun vireilläolovaikutukseen.

9. Käräjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen oikeellisuutta, siltä osin kuin se on jättänyt Kavoniuksen väitteen sopimuksen tekemisestä tutkimatta, on edellä mainituilla perusteilla aihetta epäillä. Asiassa on siten perusteet myöntää oikeudenkäymiskaaren 25 a luvun 11 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla jatkokäsittelylupa käräjäoikeuden oikeudenkäyntikuluja koskevaan ratkaisuun.

10. Kun Korkein oikeus kumoo hovioikeuden ratkaisun, jossa hovioikeus ei ole myöntänyt valittajalle jatkokäsittelylupaa, asian käsittelyä on pääsääntöisesti jatkettava hovioikeudessa, koska hovioikeus ei ole antanut asiaratkaisua valittajan esittämiin vaatimuksiin. Tämä ei kuitenkaan ole poikkeuksetonta (KKO 2013:45).

11. Tässä asiassa on kysymys siitä, että kärjäoikeus on jättänyt tutkimatta Kavoniuksen edellä kuvatun oikeudenkäyntikulujen korvausvelvollisuutta koskevan väitteen. Kärjäoikeuden ratkaisu on ollut tältä osin selvästi virheellinen. Selvää on myös se, että tutkimatta jättämisestä koskeva ratkaisu on kumottava, koska se estää Kavoniusta saamasta tuomioistuimen ratkaisun hänen oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskevaan vaatimukseen. Tältä osin oikeusastejärjestys tai mikään muukaan peruste ei puolla asian palauttamista hovioikeuteen.

12. Tämän jälkeen asiassa on arvioitava vielä se, onko asia palautettava kärjäoikeuteen tai hovioikeuteen sopimusta koskevan väitteen ja siihen perustuvan vaatimuksen tutkimiseksi vai voiko Korkein oikeus ottaa vaatimuksen välittömästi ratkaistavakseen, kuten Kavonius on valituksessaan vaatinut.

13. Korkein oikeus toteaa, että valituksen ratkaisemiseksi tarpeellinen oikeudenkäyntiaineisto on Korkeimmassa oikeudessa käsillä. Kavoniuksen valitus koskee ainoastaan oikeudenkäyntikulujen korvausvelvollisuutta koskevaa ratkaisua. Oikeudenkäyntikulujen osalta on tyypillistä, että ylempi tuomioistuin muuttaessaan alemman tuomioistuimen pääasiasratkaisua voi joutua tekemään ratkaisun myös sellaisten kysymysten osalta, joita ei ole käsitelty alemmassa oikeusasteessa. Lisäksi tässä tapauksessa Kavoniuksen vaatimuksesta annettavan ratkaisun lopputulosta voidaan jäljempänä mainittavilla perusteilla myös pitää varsin selvänä. Korkein oikeus katsoo ottaen huomioon asian selvitetty tila ja oikeudenkäynnin joutuisuuteen liittyvät syyt, että tässä tilanteessa on tarkoituksenmukaista ottaa asia välittömästi ratkaistavaksi Korkeimmassa oikeudessa.

14. Ratkaistavana on siis kysymys siitä, onko asianosaisten välille syntynyt sopimus oikeudenkäyntikuluista. Kavonius on katsonut, että sopimus oli syntynyt varallisuus oikeudellisista oikeustoimista annetun lain 1 §:n mukaisesti tarjouksen ja siihen annetun hyväksyvän vastauksen seurauksena, kun Kavonius oli määrääjassa hyväksynyt vastaajien sovintotarjouksen.

15. Asianosaisten välisestä sähköpostikirjeenvaihdosta ilmenee, että vastaajat ovat lähettäneet Kavoniukselle 20.12.2019 sähköpostiviestit, joissa he ovat ilmoittaneet olevansa valmiit sopimaan asian edellyttäen, että sopimus

allekirjoitetaan viimeistään 31.12.2019. Ehdoksi sopimuksen tekemiselle on viesteissä asetettu muun ohessa se, että Kavonius luopuu vaatimuksistaan asiassa ja korvaa LP Vahinkosaneeraus Oy:lle oikeudenkäyntikuluja 50 000 euroa ja Jormanaiselle 15 000 euroa. Ehdotus oli voimassa 23.12.2019 kello 14:ään saakka ja korvaus tuli maksaa viimeistään 31.12.2019.

16. Kavonius on sähköpostillaan 20.12.2019 ilmoittanut hyväksyvänsä ehdotuksen vastaajien muotoilemilla ehdoilla. Vastaajat ovat 23.12.2019 toimittaneet Kavoniukselle sopimuksen allekirjoitettavaksi. Sopimusta ei ole kuitenkaan allekirjoitettu, sillä sen lopullisesta sisällöstä on ollut erimielisyyttä. Kavonius on 23.12.2019 ilmoittanut käräjäoikeudelle peruuttavansa kanteen syntyneen sopimuksen johdosta. Asiakirjoista ilmenee, että vastaajat olivat kiistäneet sopimuksen syntymisen.

17. Korkein oikeus toteaa, että osapuolet ovat neuvotelleet sähköpostitse muun muassa Kavoniuksen korvattavaksi jäävien oikeudenkäyntikulujen määrästä. Kavonius on myös määrääjassa ilmoittanut hyväksyvänsä vastaajien tekemän ehdotuksen. Kavonius ei kuitenkaan ole allekirjoittanut hänelle 23.12.2019 toimitettua sopimusta sen sisällöstä johtuneiden erimielisyyksien vuoksi. Kavonius on lisäksi ehdotuksen mukaisen kanteesta luopumisen sijaan peruuttanut kanteen, eikä hän ole suorittanut ehdotuksen mukaista korvausta.

18. Korkein oikeus toteaa, että vastaajat ovat sähköpostiviesteissään edeltä ilmenevin tavoin ilmoittaneet valmiutensa allekirjoittaa kirjallinen sopimus viimeistään

31.12.2019. Viestit ovat sisältäneet myös keskeiset sopimusehdot. Vastaajien viestien sanamuoto osoittaa kuitenkin, että kysymys on ollut vielä neuvotteluvaiheesta eikä siten sellaisesta lopullisesta tarjouksesta, johon annettu hyväksyvä vastaus johtaa ilman muita toimenpiteitä sitovaan sopimukseen. Vastaajat ovat nimenomaisesti edellyttäneet kirjallisen sopimuksen allekirjoittamista määräajassa, eikä tämän ehdon voida katsoa täyttyneen yksinomaan vastaajien

20.12.2019 lähettämien sähköpostiviestien allekirjoittamisella. Kavoniuksen oma menettely hänen jätettyään viesteissä esitetyt muut keskeiset sopimuksen syntymisen edellytyksiksi asetetut ehdot täyttämättä viittaa siihen, ettei hänkään ole mieltänyt edellä kuvatun sähköpostikirjeenvaihdon johtaneen häntä sitovaan sopimukseen.

19. Mainituilla perusteilla Korkein oikeus katsoo, että osapuolten sovintoneuvottelut eivät ole johtaneet sopimukseen eikä osapuolten välille ole syntynyt sitovaa sopimusta oikeudenkäyntikuluista. Oikeudenkäyntikulujen korvausvelvollisuus määräytyy siten oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 7 §:n 2 momentin mukaisesti. Korkein oikeus hyväksyy käräjäoikeuden perustelut oikeudenkäyntikulujen määräämisestä oikeudenkäymiskaaren 21 luvun säännösten mukaisesti. Syytä käräjäoikeuden päätöksen lopputuloksen muuttamiseen ei ole.

20. Kavoniukselle on myönnetty asiassa jatkokäsittelylupa ja hänen väitteensä oikeudenkäyntikuluja koskevan sopimuksen syntymisestä on tutkittu. Hänen väitteensä ja siihen perustuva vaatimuksensa on kuitenkin kokonaan hylätty. Kavonius on siten hävinnyt asian ja on velvollinen korvaamaan vastajien tarpeellisista toimenpiteistä johtuneet kohtuulliset oikeudenkäyntikulut.

Tuomiolauselma

Hovioikeuden päätöstä muutetaan. Jaana Kavoniukselle myönnetään jatkokäsittelylupa oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevaan käräjäoikeuden ratkaisuun.

Käräjäoikeuden päätöslauselmaa ei muuteta.

Jaana Kavoniuksen vaatimus asianosaiskulujensa korvaamisesta hylätään.

Jaana Kavonius velvoitetaan suorittamaan korvauksena oikeudenkäyntikuluista Korkeimmassa oikeudessa LP Vahinkosaneeraus Oy:lle 3 600 euroa sekä Jani Jormanaiselle toiminimen JJ Maalaus ja Saneeraus haltijana 440 euroa. Korvauksille on

maksettava korkolain 4 §:n 1 momentin mukaista korkoa kuukauden kuluttua Korkeimman oikeuden ratkaisun antamisesta.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

KORKEIN OIKEUS

Pekka Koponen

Jarmo Littunen

Mika Huovila

Päivi Hirvelä

Juha Mäkelä

Minna Heikinsalmi